

Bet. o. lovf. vedr. forskellige energiafgiftslove

Til lovforslag nr. L 107. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 22. juni 1998

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige energiafgiftslove

(Afgiftsforhøjelser og afgift af varme produceret ved affaldsforbrænding m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Affaldsteknisk Samarbejde,
Arthur Andersen Statsautoriserede Revisorer,
Danske Fjernvarmeværkers Forening,
Danske Kraftvarmeværker,
Danske Sælgere,
FDM,
Finansrådet,
Kommunernes Landsforening,
Reno-Sam,
Rockwool A/S,
Turismens Fællesråd og
Ældre Sagen.

Der er af skatteministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Mindretallet har følgende kommentarer:

Regeringen har ikke over for mindretallet vist reel vilje til forhandlinger om pinsepakken, og det er dybt beklageligt. Et så vidtrækkende indgreb, som har økonomiske konsekvenser for så mange mennesker og virksomheder, bør gennemføres med et bredt flertal og ikke det snævrere mulige flertal.

Mindretallet hæfter sig ved, at regeringen - både op til folketingsvalget og i forbindelse med EU-afstemningen - garanterede, at der ikke var behov for et stort indgreb over for det private forbrug. Regeringen fremhævede således ved flere lejligheder, at dansk økonomi var kernesund, og at alle andre meninger var udtryk for »grædekonementaltet«.

Mindretallet ønsker at fremme opsparingen i Danmark, men det skal ikke ske gennem en straffeaktion mod bil- og boligejerne, pensionsopsparerne og dansk erhvervsliv, da det ikke kan begrundes ud fra en analyse af de økonomiske nøgletal.

Der er ikke behov for et indgreb rettet entydigt mod det private forbrug i Danmark. Derimod er der behov for at standse den ukontrollerede vækst i det offentlige forbrug. Det er det offentlige og ikke det private forbrug, som er vokset langt mere, end regeringen har haft som målsætning. Pinsepakken er derfor rent og skært et ideologisk korstog mod det private forbrug.

Pinsepakken er et skridt i den forkerte retning. Trods regeringens løfter i regeringsgrundlaget om at sænke marginalsatten øges det skrå skateloft fra 58 til 59 pct. Hermed bliver det mindre attraktivt at være fleksibel med hensyn til arbejdstid, overtid, mobilitet m.v., og tilskyndel-

sen til at uddanne og videreuddanne sig mindskes. Danmark vil fortsat have verdens højeste skattetryk, og det vil stadig ikke være særlig attraktivt at komme i arbejde. I dag har hver femte dansker ingen eller næsten ingen tilskyndelse til at gå på arbejde frem for at være på f.eks. dagpenge. Det ændrer pinsepakken ikke på - tværtimod. Det bliver mindre attraktivt at finde et arbejde frem for at være på dagpenge.

Regeringen vil forbedre betalingsbalancen. Mindretallet kan tilslutte sig den målsætning, men er uenig i, hvordan dette nås. Regeringen går ensidigt efter en begrænsning af det private forbrug, som isoleret set vil mindske importen. Det offentlige forbrug skader også betalingsbalancen, men det er holdt ude af regeringens indgreb.

Samtidig forringes forholdene for danske virksomheder, da pinsepakken lægger yderligere økonomiske og administrative byrder på erhvervslivet. Det svækker konkurrenceevnen, og dermed taber danske virksomheder markedsandele, og eksporten svækkes.

Nedsættelsen af selskabsskatten er taget af bordet, men en række af forringelserne over for erhvervslivet er fortsat indeholdt i regeringens forlig med venstrefløj. Regeringen vil gennemføre finansieringen af selskabsskattelettelsen, men ikke selve lettelsen. Betalingsbalancen kan forbedres markant ved at forbedre erhvervslivets konkurrenceevne, men regeringen vælger desværre at gå den modsatte vej og pålægge erhvervslivet nye byrder og omkostninger.

Regeringen vil også forbedre den private opsparing, men gør det modsatte. Forringelser for indbetalinger til kapitalpension, forøgelse af beskatningen af positiv nettokapitalindkomst, stigning i realrenteafgiften og skat på pensionsopsparingernes aktieafkast forøger ikke tilskyndelsen til at spare op - tværtimod.

Regeringen vil forebygge overophedning på arbejdsmarkedet, men pinsepakken tager slet ikke fat på arbejdsmarkedspolitikken. Tværtimod er forhøjelsen af benzinafgiften, forringelsen af befordringsfradraget samt den nye ejendomsskat med til at hæmme mobiliteten på det danske arbejdsmarked. Det er med til at øge risikoen for flaskehalse på arbejdsmarkedet.

Boligejernes situation bliver markant forringet af pinsepakken, og der må forventes et fald i boligpriserne, hvilket vil gøre mange boligejere insolvente, således at gælden overstiger boligens

værdi. Samtidig vil reduktionen af skatteværdien af rentefradraget, de stigende ejendomsskatter og de stigende grønne afgifter betyde en urimelig ekstra belastning af boligejernes økonomi, som kan tvinge mange boligejere til at sælge, selv om de må indkassere et tab ved salget. Regeringens straffeaktion mod boligejerne er totalt ubegrundet. Huspriserne er steget kraftigt de senere år, men det skal ses i sammenhæng med et kraftigt fald i perioden 1986-1993. Når der tages højde for den generelle løbende prisudvikling i Danmark, så er boligpriserne i dag på niveau med priserne i 1986. At tale om en uforsvarlig stigning i boligpriserne er derfor forkert.

Venstre og Det Konservative Folkeparti afviser pinsepakken og betragter regeringens forlig med SF og Enhedslisten som en dybt betænkelig venstredrejning i regeringens økonomiske politik, der lægger gift for det brede samarbejde i de kommende år.

Et *tredje mindretal* (Dansk Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Mindretallet tilslutter sig Venstres og Det Konservative Folkepartis betænkningssbidrag.

Et *fjerde mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Centrum-Demokraterne har følgende kommentarer:

Regeringen har ikke vist vilje til reelle forhandlinger med Centrum-Demokraterne om pinsepakken. Den egentlige baggrund for det økonomiske indgreb var ønsket om at styrke betalingsbalancen og undgå overophedning af økonomien. Centrum-Demokraterne støtter en tilpasning af økonomien, men må tage skarp afstand fra de midler, regeringen tager i anvendelse, herunder den omfordelingspolitik, der gennemføres, og som Centrum-Demokraterne finder unødvendig for at nå indgrebets egentlige mål.

For det første er Centrum-Demokraterne grundlæggende imod pinsepakkens omfattende forringelser for boligejerne. Regeringens lovforslag vil blandt andet hæve lejeværdien betyde-

ligt og afskaffe standardfradraget for huse samt erstatte lejeværdien med et nyt begreb, »ejendomsværdiskat«. Centrum-Demokraterne ser hverken nogen grund til at omdøbe lejeværdien eller lave den om til en kommunal skat. Dertil kommer lovforslaget om den kraftige udhuling af rentefradraget og forhøjelser af de grønne afgifter. Samlet vil forringelsen for boligejerne medføre faldende huspriser, skabe usikkerhed for boligejerne og betyde en risiko for, at folk må gå fra hus og hjem. Som boligejer bliver man ramt ikke én, men fire gange. Man skal betale mere for sit hjem. Man skal betale mere for at varme hjemmet op. Man skal betale mere for at spare op til pension. Og man skal betale mere for at køre på arbejde og tjene de penge, der skal få det hele til at løbe rundt.

For det andet er Centrum-Demokraterne imod lovforslagene, der fordyrer persontransporten ved at sætte bilpriserne i vejret, øge afgiften på benzin og udhule befordringsfradraget. Centrum-Demokraterne er imod lovforslagene, der forringer mobiliteten på arbejdsmarkedet, forringer vilkårene for at bo i landdistrikterne og er et slag mod børnefamilier, hvor bilen er en afgørende faktor i dagligdagen.

For det tredje ønsker Centrum-Demokraterne ikke at medvirke til den straffeaktion mod pensionsopparerne, som regeringen lægger op til. Der er mange måder at få folk til at spare op på i stedet for at forbruge. Men der er ingen tvivl om, at regeringen har valgt straffemetoden frem for belønningsmetoden. Centrum-Demokraterne er imod, at udspillet fjerner incitamentet til at spare op på kapitalpension, blandt andet ved at man ikke længere kan trække sit pensionsindskud fra i topskatten. Centrum-Demokraterne er imod en øget beskatning af renteindtægter (positiv nettokapitalindkomst) og en stigning i realrenteafgiften.

For det fjerde er Centrum-Demokraterne imod den foreslåede model for skattelettelse til lavtlønnede. Denne del af skatteomlægningen har intet at gøre med ønsket om at dæmpe forbruget, men er ren omfordeling. Centrum-Demokraterne foretrækker et jobfradrag, der også giver skattelettelse til de lavtlønnede, men som først og fremmest er begrundet i, at der skal skabes nye job. Effekten af jobfradraget er samtidig, at det bedre kan betale sig at gå på arbejde for lavtlønnede frem for at være passiv på en overførselsindkomst. Regeringens skattelettelse skaber

ikke nye job og ændrer ikke tilstrækkeligt incitamentet til at gå i arbejde for dem med de laveste indkomster. Der er tale om skattelettelse for skattelettelsernes skyld - i hvert fald sammenlignet med et målrettet jobfradrag, som vismændene blandt mange andre har bakket op. Centrum-Demokraterne afviser endvidere, at det skrå skatteefterskud forhøjes. Det er en tilbagevenden til højere marginalsatser med de kendte negative effekter for arbejdstilskyndelsen til følge.

For det femte er Centrum-Demokraterne imod en sammenlægning af arbejdsmarkedsfondene. Dermed fjernes sammenhængen mellem satserne på arbejdsmarkedsbidraget og ledighedsgraden. Centrum-Demokraterne ser lovforslaget herom som et brud på det løfte, der blev givet til befolkningen ved arbejdsmarkedsbidragets indførelse, om, at lavere arbejdsløshed skulle medføre lavere arbejdsmarkedsbidrag.

For det sjette er Centrum-Demokraterne imod at gøre den midlertidige pensionsopsparing til ATP på 1 procent permanent. Centrum-Demokraterne kan heller ikke støtte, at størrelsen på udbetalingen bliver ens for alle, uanset hvor meget man har indbetalt. Dermed omdannes den midlertidige pensionsopsparing til ATP til en decideret skat, og det bliver meningsløst og misvisende at kalde opkrævningen for opsparing.

For det syvende mener Centrum-Demokraterne, at det er urimeligt at gennemføre strammingerne for erhvervslivet, tilmed uden at nedsætte selskabsskatten som planlagt. Det er en forfejlet politik at pålægge det danske erhvervsliv nye byrder i en situation, hvor det er betalingsbalancen, der skranter, og der netop derfor burde føres erhvervsfremmende politik. En forbedring af konkurrenceevnen ville have medført en forbedring af betalingsbalancen, og regeringen kunne på den måde have undgået de kraftige forværringer for bolig- og bilejerne.

Omkring de ændrede regler for succession er det Centrum-Demokraternes opfattelse, at det ville have været formålstjenligt og klædeligt for regeringen at afvente færdiggørelsen af generationsskifteudvalgets arbejde. Lovændringen ville på den måde være sikret en grundig behandling.

Centrum-Demokraterne betragter pinsepakken som en venstredrejning af dansk politik, der fjerner regeringen fra midterkursen, som er afgørende for tryk og stabilitet i det danske samfund.

Et femte mindretal (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for de stillede ændringsforslag af rent tekniske grunde.

Fremskridtspartiet mener, at varme, lys og vand er blandt fundamentale menneskerettigheder, som ikke skal overbeskattes. Regeringen vælger igen, igen, igen at forhøje afgifterne på de ting, hvor vi mennesker ikke bare kan afholde os fra forbrug. Vi er nødt til at bruge strøm og varme, hvorfor statskassen kan hente nye milliarder ind fra befolkningen. Hvis man vil opnå et miljøsigte, så skal der være afgift på overforbrug og ikke på normalforbrug. Men regeringen sigter ikke på at gavne miljøet, men blot på at lægge afgifter på et område, hvor vi ikke kan handle »sort« eller lave grænsehandel for at værne os mod skatteskruen.

Lovforslaget er derudover urimeligt, eftersom det er dokumenteret, at der er op til faktor fem i forskel på den fjernvarmeudgift, folk oplever med få kilometers afstand. Den urimelighed forstærkes, når afgifternes åg bliver endnu tungere. Dertil kommer, at afgiften på affald vil udløse endnu flere problemer med at finde deponeringsplads f.eks. på Sjælland, og mængden af »sort deponering« bag hyldebærtræer og på markveje vil stige. Da det er et samfundsgode at omgøre affald til strøm og varme, samtidig med at det er et miljøgode at afbrænde affaldet frem for at deponere det, så skal der ikke lægges afgift på affaldet, men derimod ske en tilskyndelse til at bruge endnu mere affald til fremstilling af strøm og varme.

Pensionister vil lide store tab, som dokumenteret i en henvendelse til udvalget fra Ældre Sagen, jf. L 107 - bilag 16. Der vil komme endnu flere eksempler på ældre borgere, der ikke kan få penge til at opvarme deres hjem. Fremskridtspartiet tager dyb afstand fra det menneskesyn, der ligger bag Socialdemokratiets og de andre socialisters beskatning af livsnødvendigheder og økonomisk helt urimelige belastning af de borgere, der i forvejen har en spinkel økonomi. Det er jo ikke ministeren eller EU-embedsmanden med millionlønninger, som vil lide under dette lovforslag; de forhøjer bare deres egen løn. Nej, det bliver pensionisten, den studerende, den enlige i de små, utætte lejligheder og andre udsatte grupper, som vil lide under dette urimelige lovforslag.

Ændringsforslagene er ikke noget at råbe højt om, men Fremskridtspartiet hjælper selvfølgelig til at rette de tekniske fejl.

Et sjette mindretal (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Kristeligt Folkeparti er enig i intentionerne med lovforslaget om at reducere skatten på arbejde og forhøje skatten på miljøbelastning til gavn for miljøet og beskæftigelsen. Kristeligt Folkeparti vil dog stemme imod lovforslaget, eftersom den er en del af regeringens pinsepakke, som Kristeligt Folkeparti er imod.

Kristeligt Folkeparti kan ikke tilslutte sig, at personer, som bor i landdistrikter og kun har ringe mulighed for at anvende kollektive transportmidler, rammes så uforholdsmæssigt hårdt af lovforslaget. Kristeligt Folkeparti havde gerne set, at der blev gennemført en kompensationsordning for denne gruppe.

Kristeligt Folkeparti undlader at stemme til de stillede ændringsforslag, idet de ikke medfører en forbedring af gældende lovgivning på området.

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, RV, EL og FP):

Til § 2

1) I nr. 5 udgår », og »164 øre« ændres til: »202 øre«.

2) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:
»01. I § 10, stk. 10, ændres »164 øre« til: »202 øre«.

Til § 8

3) I stk. 1 ændres »18« til: »20«.

4) Efter stk. 4 indsættes som nyt stykke:
»Stk. 5. Lovens § 2, nr. 5, har virkning fra den 12. juni 1997.«
Stk. 5-18 bliver herefter stk. 6-19.

5) Stk. 6, der bliver stk. 7, affattes således:
»Stk. 7. Afgiften efter § 6, stk. 1, nr. 2, i lov

om afgift af elektricitet, som affattet ved denne lovs § 4, nr. 6, svares i perioden den 1. juli 1998 til 31. december 2001 efter følgende satser:

46 øre pr. kWh med tillæg af et elsparebidrag på 0,6 øre pr. kWh, i alt 46,6 øre pr. kWh i perioden 1. juli 1998-31. december 1998

47,5 øre pr. kWh med tillæg af et elsparebidrag på 0,6 øre pr. kWh, i alt 48,1 øre pr. kWh i perioden 1. januar 1999-31. december 1999

49 øre pr. kWh med tillæg af et elsparebidrag på 0,6 øre pr. kWh, i alt 49,6 øre pr. kWh i perioden 1. januar 2000-31. december 2000

50,5 øre pr. kWh med tillæg af et elsparebidrag på 0,6 øre pr. kWh, i alt 51,1 øre pr. kWh i perioden 1. januar 2001-31. december 2001«.

6) Efter stk. 15, der bliver stk. 16, indsættes som nyt stykke:

»Stk. 17. Lovens § 6, nr. 1, har virkning fra den 1. maj 1997.«

Stk. 16-18 bliver herefter stk. 18-20.

7) I stk. 16, der bliver stk. 18, ændres »Afgiftsforhøjelsen pr. 1. januar 1999 for elektricitet, jf. denne lovs § 4, nr. 5,« til: »Afgiftsforhøjelserne pr. 1. januar 1999 for elektricitet«.

8) I stk. 18, der bliver stk. 20, ændres »stk. 7, 16 og 17« til: »stk. 8, 18 og 19«, og »stk. 3-5 og 9-15« ændres til: »stk. 3-6 og 10-16«.

Bemærkninger

Til nr. 1, 2 og 4

Det foreslås, at rettelsen af henvisningen i naturgasafgiftslovens § 10, stk. 10, således at der henvises til såvel bestemmelsen om rum over 100 m² som bestemmelsen om rum under 100 m², får virkning fra den 12. juni 1997, det vil sige det tidspunkt, hvor bestemmelsen om rum over 100 m² trådte i kraft.

Af lovtekniske grunde foreslås der en opdeling af den bestemmelse i det oprindelige lovforslag, som indeholder den nævnte ændring, eftersom resten af bestemmelsen skal have virkning fra ikrafttrædelsestidspunktet.

Til nr. 3 og 8

De foreslåede ændringer er konsekvensændringer.

Til nr. 5 og 7

Efter det oprindelige lovforslag skulle forhøjelsen fra 46 øre pr. kWh til 52 øre pr. kWh (ekskl. elsparebidrag) på afgiften af anden el end el til opvarmning ske på én gang pr. 1. januar 1999. Det foreslås, at forhøjelsen sker over 4 år på samme måde som for afgiften af el til opvarmning, dvs. med 1,5 øre pr. kWh pr. 1. januar i hvert af årene 1999, 2000, 2001 og 2002.

Ændringsforslagene medfører i forhold til de oprindelige provenubemærkninger et tab på 730 mio. kr. i 1999, 490 mio. kr. i år 2000 og 245 mio. kr. i år 2001 opgjort på helår og med moms. Uden moms er provenutabet på henholdsvis 585 mio. kr., 390 mio. kr. og 195 mio. kr. opgjort på helår og opgjort på finansår henholdsvis 535 mio. kr., 405 mio. kr., 210 mio. kr. og 20 mio. kr. i 1999, år 2000, år 2001 og år 2002.

Til nr. 6

Det foreslås, at bestemmelsen om, at der ikke skal ske nedsættelse af tilbagebetalingen af CO₂-afgift i sommerhalvåret for en virksomheds eget forbrug af nyttiggjort varme til rumopvarmning eller fremstilling af varmt vand, skal have virkning fra 1. maj 1997. Bestemmelsen får herved virkning fra det samme tidspunkt som de tilsvarende bestemmelser i energiafgiftslovene.

Per Kaalund (S) Jens Peter Vernersen (S) nfm. Erik Mortensen (S)

Anna-Marie Hansen (S) Hugo Sørensen (S) Aage Frandsen (SF) Sonja Albrink (CD)

Morten Helveg Petersen (RV) Frank Aaen (EL) Peter Brixtofte (V) fmd.

Mariann Fischer Boel (V) Kristian Jensen (V) Flemming Kofod-Svendsen (KRF)

Flemming Hansen (KF) Brian Mikkelsen (KF) Kristian Thulesen Dahl (DF)

Kim Behnke (FP)